

TAKSVÄRKKI RY:N VUOSIKERTOMUS 2024

Nuorten yhdistysten jäseniä Keniassa ja Challengers-vaikuttamisryhmän jäseniä Suomessa.

1. JOHDANTO

Vuosikertomus esittelee Taksvärkki ry:n vuoden 2024 keskeiset painotukset, toiminnot ja muutokset aiempiin vuosiin.

Vuoden 2024 toiminnan painopisteet

Vuoden 2024 toiminnan keskeisiä painopisteitä olivat:

- Taksvärkki ry:n strategian päivitys,
- Kehitysyhteistyöohjelman arviointi ja siihen sisältyvä vammaisinkluusion valtavirtaistamistyön tarkastelu sekä linjaukset uuden ohjelman valmistelua varten,
- Aktiivisten nuorten osallisuuden ja mielekkäiden toimintamahdollisuuksien vahvistaminen osana globaalikasvatusta,
- Työn tuloksista viestiminen yhä laajemmalle yleisölle,
- Ilmasto-osaamisen vahvistaminen,
- Monipuolisen ja ennakoitavan rahoituspohjan turvaaminen.

Taksvärkki ry päivitti strategiansa vuoden 2024 aikana vastamaan toimintaympäristössä viime vuosina tapahtuneita merkittäviä muutoksia. Syyskokouksen hyväksymän strategian visiona on ”Kestävä ja oikeudenmukainen maailma, jossa jokaisen nuoren ihmisoikeudet toteutuvat.” Taksvärkin arvoja ovat aiempaan tapaan oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja toivo.

Uusia strategisia painopisteitä on neljä:

1. Nuorten ihmisoikeudet, yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuvat
2. Nuorten osallisuus ja toimijuus globaalin oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseksi vahvistuvat
3. Taksvärkki ry uudistuu ja kehittyy globaalikasvatuksen ja nuoris alan kehitysyhteistyön asiantuntijajärjestönä
4. Taksvärkki ry:n työn tunnettuus lisääntyy jäsenjärjestöjen sekä nuorten keskuudessa ja nuorten osallisuus Taksvärkki ry:ssä vahvistuu

Vuonna 2024 Taksvärkin suurin toimintakokonaisuus oli kehitysyhteistyöohjelma *Nuorten merkityksellinen osallisuus kestävässä kehityksessä*. Ohjelmakauden 2022–2025 kolmannen vuoden aikana **arvioitiin ohjelman toimeenpanoa ja vammaisinkluusion valtavirtaistamistyön onnistumista**. Ohjelman ulkopuoliseen arviointiin sisältyi Nepal in hankkeen arviointi sekä erillinen toimeksianto Guatemalan hankkeen arvioimiseksi. Vammaisinkluusion osalta fokus oli kotimaan globaalikasvatuksessa ja viestinnässä sekä Malawin ja Nepal in hankkeissa. Arviointien perusteella Taksvärkki ry:n ja sen kumppanijärjestöjen työ on ollut tuloksellista. Vammaisinkluusion valtavirtaistamisessa ja toimistotilojen esteettömyydessä on saavutettu hyvä taso. Arviointien sekä

vuoden 2023 loppupuolella ulkoministeriön teettämän ohjelmatukitarkastuksen oppeja ja suosituksia hyödynnetään ohjelmakauden loppupuolella sekä uuden ohjelman suunnittelussa.

Nuorten tukeminen aktiivisina toimijoina oli keskeistä kehitysyhteistyössä, joka jatkui paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa **Guatemalassa, Keniassa, Malawissa, Mosambikissa, Nepalissa ja Sierra Leonessa. Sambiassa** yhteistyöhanke päättyi suunnitellusti exit-vaiheeseen.

Kehitysyhteistyöhankkeiden toimintoihin osallistui yhteensä yli 20 000 nuorta.

Taksvärkin ja sen kumppaneiden työn tuloksista kerrottiin sidosryhmille ja suurelle yleisölle uutiskirjeissä, somekanavissa ja tapahtumissa. Yhteistyö Helinä Rautavaaran museon, Kenian kehitysyhteistyön kumppanin Undugun ja hankkeen nuorten kanssa tuotti onnistuneen ja kehitetyn From Zero to Hero -näyttelyn, joka esittelee kenialaisten nuorten selviytymistarinoita haastavista taustoista inspiraatioksi suomalaisille nuorille. Näyttely ja Undugun nuoret saivat näkyvyyttä aikakauslehdissä sekä yli sadassa museon ympäri Suomea ohjaamassa työpajassa.

Kenian nuoret olivat pääosassa lukuvuoden 2024–2025 Kun ei tarvii pelätä -kampanjassa. Kampanjan teema oli ajankohtainen ja kiinnostus sekä kampanjan työpajoja että Taksvärkki-keräystä kohtaan kasvoi selvästi edellisestä vuodesta. Yli 12 000 nuorta eri puolilla Suomea sai kokemuksen globaalista yhteisvastuusta osallistumalla Taksvärkin työpajoihin ja kampanjoihin.

Uutena kehittämisalueena aloitettiin **ilmasto-osaamisen vahvistaminen** Taksvärkin työssä. Henkilökunnan työpajan pohjalta painopisteeksi valikoitui ilmasto-oikeudenmukaisuus, jonka edistämiseksi käynnistettiin yhteistyö Siemenpuu-säätiön kanssa.

Vuonna 2024 Taksvärkin **rahoituspohjaa** ja vaikuttavuutta vahvisti EU:n Erasmus+ -rahoitus nuorten osallistumishankkeelle. Taksvärkki haki myös onnistuneesti yhdessä Rauhanliiton kanssa Fingon EU-hankkeen projektirahoitusta vuonna 2025 alkavalle Tietoa ja toimintaa kaikille - globaalikasvatushankkeelle.

Uusia kumppanuuksia ja varainhankinnan keinoja etsitään ja kokeillaan toiminnan kehittämiseksi ja entistä vakaamman rahoituspohjan varmistamiseksi.

2. KEHITYSYHTEISTYÖ KUMPPANIJÄRJESTÖJEN KANSSA

Vuosi 2024 oli Taksvärkin kehitysyhteistyön ohjelmakauden 2022–2025 kolmas vuosi, jonka aikana jatkettiin yhteistyötä kuuden paikallisen kansalaisjärjestön kanssa **Guatemalassa, Keniassa, Malawissa, Mosambikissa, Nepalissa ja Sierra Leonessa**. Taksvärkki tuki kehitysyhteistyöhankkeilla kumppanijärjestöjen oikeusperustaista nuorisotyötä ja järjestökapasiteettia. **Sambiassa** yhteistyöhanke päättyi suunnitellusti exit-vaiheeseen.

Kehitysyhteistyön vuosi 2024 tiiviisti

- Taksvärkki tuki seitsemän paikallisen kansalaisjärjestön nuorisotyötä ja osaamista Guatemalassa, Keniassa, Malawissa, Mosambikissa, Nepalissa, Sambiassa ja Sierra Leonessa, ja sitä kautta vahvistettiin yhdessä paikallista kansalaisyhteiskuntaa.
- Kehitysyhteistyöhankkeiden tukemissa 158 nuortenryhmässä toimivat noin 3000 aktiivista nuorta järjestivät vertaiskoulutusta, kampanjoita, yleisötapauksia ja vaikuttivat paikallisiin päättäjiin tärkeiksi katsomissaan aiheissa. Hankkeiden toimintoihin osallistui yhteensä yli 20 000 nuorta.
- Yhteensä noin 2800 paikallispäättäjää, viranomaista, vanhempaa, opettajaa ja muuta aikuista tavoitettiin hankkeen koulutuksilla ja vaikuttamistilaisuuksilla lapsen oikeuksien ja nuorten osallisuuden edistämiseksi.

Guatemala: Programa de Atención, movilización e incidencia por la niñez y la adolescencia (PAMI)

Taksvärkin guatemalalainen kumppanijärjestö PAMI tukee nuorten aktiivista kansalaisuutta, puolustaa lasten ja nuorten oikeuksia sekä vaikuttaa lapsen oikeuksien sopimuksen ja lastensuojelulakien toteutumiseen kansallisella ja paikallisella tasolla. Vuonna 2024 jatkettiin yhteistyöhanketta, joka edistää nuorten yhteiskunnallista osallistumista ja tukee hankkeessa perustettujen kahden paikallisen nuorisoliikkeen toimintaa Chimaltenangon ja San Martín Jilotepequen kunnissa.

Vuoden 2024 ihmisoikeus- ja kansalaistaitokursseilta valmistui yhteensä 75 nuorta. Noin vuoden mittaiset paikallisen San Carlos de Guatemalan yliopiston yhteiskuntatieteen laitoksen sertifioimat kurssit järjestettiin vertaiskoulutusperiaatteella. Kouluttajina toimivat paikallisten nuortenryhmien aktiivit PAMIn tuella. Osana kurssia nuoret toteuttivat konkreettisia vaikuttamisprojekteja omissa yhteisöissään. Koulutusten kautta aktivoitui uusia nuoria mukaan nuortenryhmiin, joiden organisoitumista ja kansalaisvaikuttamista hanke tukee.

Kesällä 2024 Guatemalan hankkeesta teetettiin väliarviointi ulkopuolisella konsulttitiimillä. Arviointitiimiin osallistui tarkkailijoina neljä nuortenryhmien edustajaa. Arviointi nosti esille hankkeen onnistumisina muun muassa toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten aktiivisen hyödyntämisen toimintatavoissa, nuorten oikeuksien toteutumisen tason analysoinnin hankkeen

suunnitteluvaiheessa sekä Taksvärkin ja PAMIn hyvän yhteistyösuhteen. Arvioinnin tulokset huomioitiin koko ohjelman kattavassa arvioinnissa, ja niiden perusteella kehitetään toimintamalleja hankkeen jatkoa varten.

Kenia: Undugu Society of Kenya (Undugu)

Taksvärkin hankekumppani Keniassa on Undugu Society of Kenya, joka toimii kadulla elävien ja työskentelevien lasten ja nuorten oikeuksien toteutumisen ja aseman edistämiseksi. Undugun rooli on nuoria mentoroiva ja viranomaisyhteistyötä tukeva. *Meillä on oikeus – oikeutemme ovat meidän* -hankkeen jatkovaiheessa vuosina 2024–2025 keskitytään sukupuolten välisen tasa-arvon vahvistamiseen, syrjimättömyyteen ja vammaisinkluisioon kadulla asuvien ja työskentelevien nuorten yhdistysten toiminnassa ja johdossa, nuorten kykyihin vaatia oikeutta sekä tasavertaisia palveluja sekä nuorten toimeentulomahdollisuuksien edistämiseen ilmastokestävästi Nairobissa ja Kisumussa. Vaikuttamistyötä tehdään yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan verkostojen kanssa.

Vuonna 2024 toimittiin yhteensä 56 kadulla asuvien ja työskentelevien nuorten yhdistyksen kanssa Nairobissa ja Kisumussa. Nuorten yhdistykset saivat vaikuttamistyönsä tuloksena yhteistyömahdollisuuksia ja tukea laajasti eri kansalaisjärjestöiltä sekä viranomaisilta toimintaansa, toimeentuloonsa sekä oikeuksiensa toteutumiseksi. Nuoria työllistyi ja valikoitui ammatilliseen koulutukseen. Ainakin 35 nuorta sai vuokrattua katon päänsä päälle, mikä toi heille turvaa, terveyttä ja paremman levon. Psykososiaalisen tuen avulla 52 nuorta saatiin uudelleen integroitua takaisin perheisiinsä tai yhteisöjensä pariin. 58 nuorta sai hankittua itselleen henkilöllisyystodistuksen, mikä edesauttaa mm. työllistymisessä ja palveluihin pääsyssä. Nuorten pääsyä terveydenhuollon piiriin edistettiin molemmilla alueilla.

Yhdistysten johtajat toimivat roolimalleina muille kadulla asuville ja työskenteleville nuorille innostaen heitä lopettamaan päihteidenkäytön ja osallistumaan myönteiseen yhteisölliseen toimintaan, kuten yhteisiin siivoustalkoisiin ja jakamaan terveystietoa ikätovereilleen. Nuorten toimet ovat lisänneet myönteisiä suhteita paikallisiin viranomaisiin ja lujittaneet yhteisön sisäisiä siteitä. Useat yhdistykset hankkivat toimeentuloa urbaaneilla viljelyksillä, puuntaimia kasvattamalla, kotieläimiä hoitamalla ja kierrätyksellä. Kisumussa nuorten yhdistykset jatkoivat kaupungin vihertämistä yhteistyössä aluehallinnon kanssa puuntaimia kasvattamalla ja puita istuttamalla teiden varsille.

Yhdistysten nuoret osallistuivat lukuvuoden 2024–2025 Taksvärkki-kampanjan materiaalien tuottamiseen. Maaliskuussa Nairobissa järjestettiin turvallisuusteemaisia työpajoja nuorten yhdistysten jäsenille. Osa työpajoista järjestettiin hybridinä, jotta Taksvärkin globaalikasvatuksen ja viestinnän suunnittelijat pääsivät osallistumaan Suomesta käsin. Paikallinen valokuvaaja ja videokuvaaja kuvasivat nuorten haastatteluita ja kertomuksia yhdistysten merkityksestä nuorten arjessa ja nuorten turvallisuudentunnetta lisäävistä tekijöistä.

Syyskuussa 2024 Undugun toiminnanjohtaja Eric Mukoya vieraili Suomessa. Hän tutustui useisiin organisaatioihin, jotka työskentelevät kodittomien ja syrjäytyneiden nuorten kanssa, kuten Vailla vakinaista asuntoa ry, Sininauhasäätiön ja Diakonissalaitos. Kokemusasiantuntijoiden käyttäminen järjestöjen päivittäisessä työssä oli Eric Mukoyan mielestä vaikuttava oppi. Fingon järjestämässä Kenia-maatapaamisessa oli paikalla yli 10 Keniassa toimivan kehitysyhteistyöjärjestön edustajia. Mukoya koulutti Taksvärkin uusia vapaaehtoisia Undugun työstä kampanjan teemaan liittyen.

Maaliskuussa 2024 Helinä Rautavaaran museossa avattu From Zero to Hero -näyttely käsittelee roolimalleina toimivien entisten kadulla asuneiden ja työskennelleiden nuorten elämäntarinoita ja välittää samalla museokävijöille toivon sanomaa. Näyttely tehtiin yhteistyössä museon, Undugun ja hankkeen nuorten, Taksvärkin ja toimittaja Kaisa Viitasen kanssa ulkoministeriön viestintä- ja globaalikasvatustuella. Näyttelyä jatketaan tammikuun 2026 loppuun asti.

Malawi: Centre for Youth Empowerment and Civic Education (CYECE)

Taksvärkin malawilainen kumppanijärjestö CYECE tähtää positiiviseen sosiaaliseen muutokseen keskittyen haavoittuvassa asemassa elävien lasten ja nuorten naisten oikeuksien ja osallisuuden edistämiseen. Vuonna 2018 käynnistynyt yhteistyöhanke *Girls Empowerment for Meaningful Participation and Education* (GEMPE) Saliman alueen yhteisöissä tukee erityisesti tyttöjen ja vammaisten nuorten oikeutta koulunkäyntiin, seksuaalioikeuksia ja nuorten osallisuutta. Hankkeessa tuetaan paikallisia nuortenryhmiä, tyttöjen keskusteluryhmiä ja nuortenverkostoja, erityisesti niiden inklusiivisuutta ja vaikuttamistyötä. Hankkeessa on perustettu uusia yhteisörakenteita (lastensuojelukomiteat, vammaisfoorumit ja oppilasasuntoloiden turvakomiteat) turvaamaan ja edistämään nuorten oikeuksia ja osallisuutta ja varmistettu nuorten äänen kuuluminen komiteoiden toiminnassa.

Vuonna 2024 hankkeen tukemat nuortenryhmät tekivät näkyvää asennevaikuttamistyötä vammaisten nuorten ja tyttöjen osallisuuden puolesta. Ryhmät toimivat erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskevien teemojen vertaisoppimisen ja -tuen alustoina. Yhteisörakenteiden ja perinteisten johtajien kanssa he seurasivat lapsen oikeuksien toteutumista yhteisöissään ja vaikuttivat nuorten pääsemiseksi rooleihin yhteisöjen päätöksentekokelemissä. Hanke on tukenut myös nuorten tekemää ja nuoria koskevaa tutkimusta mm. mielenterveyden, ilmastonmuutoksen ja seksuaaliterveyden saralla.

Keväällä osana vammaisinklusion valtavirtaistamisen arviointia ulkopuolinen konsultti tarkasteli Malawin hankkeen ja CYECE:n käytäntöjä vammaisten osallisuuden edistämiseksi. Keskeisimmät huomiot olivat, että CYECE tekee erinomaista työtä vammaisten oikeuksien valtavirtaistamisen parissa ja on saanut aikaan orastavaa muutosta yhteisöjen asenteissa vammaisia henkilöitä kohtaan. Asennevaikuttamistyötä on kuitenkin syytä määrätietoisesti jatkaa ja lisätä, sillä yhteisöissä syvään juurtuneiden stigman ja syrjinnän rakenteet muuttuvat hitaasti. Vammaisia nuoria on saatu kiitettävästi mukaan useisiin Taksvärkin hankkeen tukemiin nuortenryhmiin,

mutta ryhmien johtoryhmissä vammaisia nuoria on edelleen vähän. Tasavertaisen osallistumisen haasteena on vammaisten nuorten heikko itsetunto ja sisäistetty syrjintä, joiden purkaminen vaatii työtä suoraan vammaisten nuorten kanssa. Arvioinnin suositukset huomioidaan hankkeen jatkosuunnitelmissa.

Syksyllä 2024 Malawissa kerättiin materiaalia lukuvuoden 2025–2026 Taksvärkki-kampanjaa varten. Kampanjan teema liittyy nuorten mielen hyvinvointiin. Malawilaiset ja suomalaiset nuoret osallistuivat kampanjan suunnitteluun ja materiaalituotantoon alusta alkaen.

Mosambik: Associação Comunitária para o Desenvolvimento Humano (ASSCODECHA)

Taksvärkin kumppani Mosambikissa on Associação Comunitária para o Desenvolvimento Humano (ASSCODECHA) -järjestö, joka tukee nuorten oikeuksien toteutumista sekä heidän osallistumistaan ja aktiivista kansalaisuutta. *"Nuorten merkityksellinen osallisuus kestävässä kehityksessä"* -hankkeen tavoitteena vuosina 2023–2025 on nuorten osallistumisen ja kansalaisaktiivisuuden vahvistaminen, nuorten pääsy terveyspalveluihin sekä inklusiivisen opetuksen ja syrjinnästä ja häirinnästä vapaan oppimisympäristön edistäminen kouluissa Maputossa Nhlamankulun alueella.

Vuonna 2024 tukiopetusta oppimisvaikeuksien takia saaneesta 170 lapsesta 75 % paransi arvosanojaan ja pääsi luokalta. Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluita tai -koulutusta sai noin 5 500 nuorta. HIV-tartunnan saaneita ohjattiin hoitoihin ja osallistumaan vertaistukiryhmiin. Kouluissa käsiteltiin nuorten aloitteesta päihteiden käyttöä, joka oli näkyvä ongelma. Nuorten perustaman säännöllisesti kokoontuvan huumeidenvastaisen ryhmän johdosta tapaukset saatiin laskuun. Nuoria osallistui yhteisöjensä päätöksentekoon, ja nuorten aloitteesta esimerkiksi naapurustoon saatiin katuvalaistus, joka paransi alueen turvallisuutta ja viihtyvyyttä.

Alkuvuodesta Filipo-pyörremyrskyn ja tulvien jäljiltä nuoret osallistuivat yhteisöissään solidaarisiin toimiin: nuoret muun muassa avustivat talojen jälleenrakentamisessa ja kaatuneiden puiden raivaamisessa sekä järjestivät tiedotustilaisuuksia vesivälitteisten tautien (kolera ja malaria) ehkäisemiseksi.

Lokakuun 2024 vilpillisiksi syytettyjen vaalien jälkeisissä maanlaajuisten protestien aallossa todistettiin suhteetonta voimankäyttöä sekä tiedonsaannin rajoituksia. Etenkin vähäosaisuutta ja näköalattomuutta kokevat nuoret olivat Mosambikin mielenosoitusten keskeinen liikkeelle lähtenyt voima. Tilanne johti ajoittain koulujen sulkemiseen ja laajoihin lakkoihin, mikä vaikutti myös ASSCODECHAN toimintamahdollisuuksiin ja Taksvärkin ohjelmasuunnittelijan seurantamatkan keskeytymiseen.

Nepal: Environmental Camps for Conservation Awareness (ECCA)

Taksvärkin nepalilainen kumppanijärjestö ECCA keskittyy ympäristökasvatukseen, kestävän kehityksen innovaatioiden ja hyvien käytäntöjen levittämiseen yhteisöissä, vesi- ja sanitaatiotyöhön sekä kouluympäristöjen kehittämiseen. ECCA tukee paikallisyhteisöjen kehitystä vahvistamalla ruohonjuuritason toimijoiden yhteistyöverkostoja, asiantuntemusta ja motivaatiota toimia oikeusperustaisesti.

Taksvärkin ja ECCA:n yhteistyöhankkeella vahvistetaan Itä-Nepalin kolmen piirikunnan (Morang, Dhankuta ja Jhapa) kyläkoulujen oppilaskuntatoimintaa ja kehitetään ekologisesti ja sosiaalisesti kestäviä kyläkouluja. Hankkeessa koulutetaan oppilaskunta-aktiiveja ja vastuunkantajia sekä tuetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä koulujen kehittämisessä. Vuonna 2024 tuettiin hankekouluja koulukohtaisten kestävyys suunnitelmien mukaisesti. Hankekoulujen oppilaskunnat järjestivät yleisö tapahtumia ja teemapäiviä kouluissa ja yhteisöissä paikallisten asiantuntijoiden ja kansalaisjärjestöjen tuella. ECCAn paikallinen nuorten vapaaehtoisten ryhmä tuki oppilaskuntien toimintaa.

Toukokuussa ECCA järjesti viidennen kerran kansallisen oppilaskuntien konferenssin, jonka aiheena oli tällä kertaa kestävä kehitys sekä koulutus ja tulevaisuus. Yläkouluille suunnattu 150 osallistujan konferenssi laajeni kansainväliseksi, kun mukaan saatiin osallistujia myös Taiwanista ja Thaimaasta sekä Suomesta Taksvärkin edustajat.

Vammaisinkluusiossa ECCA otti askeleita muun muassa toimistonsa esteettömyysparannuksilla. Nepalin hanketta tarkasteltiin esimerkkinä sekä vammaisinkluusion arvioinnissa keväällä 2024 (etänä) että koko ohjelmaa koskevassa arvioinnissa elokuussa. Arviointien opit ja suositukset ECCAn kohdalla keskittyivät hankkeen inklusiivisuuden ja kestävyys suunnitelmien vahvistamiseen, ja niitä viedään käytäntöön hankkeen jatkoa valmisteltaessa.

Sierra Leone: Centre for Coordination of Youth Activities (CCYA)

Taksvärkin kumppani Sierra Leonessa on Center for Coordination of Youth Activities (CCYA), jonka tavoitteena on tukea nuorten roolia maan demokratian ja talouden kehittämisessä. Vuosina 2022–2025 toteutettavassa *Nuorten ja nuorten ryhmien roolin vahvistaminen yhteisöjen ja alueellisten päätöksentekoprosessien vastuuasemissa* -hankkeessa nuoret ja nuorten ryhmät osallistuvat heitä koskevaan päätöksentekoon sekä yhteisöjensä ja alueidensa kehittämiseen Bossa ja Port Lokossa. Hanke edistää tasa-arvoa ja vammaisinkluusiota sekä ehkäisee sukupuolistunutta väkivaltaa. Nuorten, naisten ja vammaisten oikeuksia edistetään tukemalla yhdenvertaisia osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.

Vuoden 2024 lopulla Taksvärkin hankeseurantamatkalla tutustuttiin hankkeen toimintaan, toimijoihin ja tuloksiin. Uusien sidosryhmien tapaamisen lisäksi oli ilo tavata myös samoja nuoria ja havaita merkittäviä tuloksia ja edistystä edellisestä seurantamatkasta hankkeen alussa lähes kaksi

vuotta aiemmin. Hankkeen vammaisten nuorten ryhmien toimeentulomahdollisuudet olivat parantuneet molemmilla alueilla. Ryhmät olivat saaneet tukea ja uusia yhteistyömahdollisuuksia eri tahoilta, mistä kiitettiin Taksvärkin tukea, jonka avulla vammaisten nuorten oli ollut mahdollista näyttää miten sitoutuneesti he toimivat ja työskentelevät tilaisuuden tullen. Lapsiavioliittojen ja silpomisen vastaisessa työssä oli edetty merkittävästi, mitä tuki tuore lapsiavioliitot kieltävä lainsäädäntö. Seksuaalisen häirinnän ja -väkivallan vastaista työtä tehtiin laaja-alaisesti kampanjoimalla kouluissa ja yhteisöissä sekä tapausten raportointia ja juridisia seuraamuksia seuraamalla yhteistyössä nuorten, viranomaisten ja kansalaisyhteiskuntatoimijoiden kesken. Nuortenryhmät tekivät vaikuttamistyötä yhteisöissään nuorten oikeuksien ja osallisuuden toteutumiseksi ja saivat tunnustusta pitkäjänteiselle työlleen.

Sambia: Barefeet Theatre (Barefeet)

Taksvärkin kumppani Sambiassa oli Barefeet Theatre, joka voimauttaa ja suojelee haavoittuvassa asemassa eläviä lapsia ja nuoria taiteen, erityisesti teatterin keinoin. Nuorten BCC-neuvostoissa (Barefeet Childrens Council) Lusakassa, Livingstonessa ja Kaomassa nuoret edustavat tovereitaan ja vertaiskouluttavat nuorten oikeuksiin liittyvissä asioissa. He tuovat nuorten ihmisoikeuksia esille yhteisöissään katuteatterin keinoin ja ovat aloitteellisia yhteisöjensä kehittämiseksi.

Yksi rumpu, monta rytmiä -hankkeen exit-vaihe vuonna 2024 vahvisti nuorten BCC-neuvostojen kestävyyttä, sidosryhmäyhteistyön jatkumista hankkeen päätyttyä sekä Barefeet Theatren kapasiteettia. Kun hanke päättyy, yhteys Taksvärkin ja Barefeet Theatren välillä säilyy pienimuotoisena viestintäyhteistyönä.

3. GLOBAALIKASVATUS JA KEHITYSVIESTINTÄ

Taksvärkki ry:n globaalikasvatus ja kehitysviestintä ovat vakiintunutta toimintaa, jonka tavoitteena on yhdenvertaisuuden, ihmisoikeuksien ja kestävän kehityksen edistäminen sekä nuorten kannustaminen aktiiviseen toimijuuteen kestävän tulevaisuuden edistämiseksi.

Gloaalikasvatuksen vuosi 2024 tiivistä

- Yli 12 000 nuorta eri puolilla Suomea sai kokemuksen globaalista yhteisvastuusta osallistumalla Taksvärkin työpajoihin ja kampanjoihin.
- Maailmankansalaisen koulu -yhteistyössä 60 nuorta ja 10 opettajaa osallistui pitkäjänteiseen globaalikasvatuksen kehittämistyöhön.
- 443 kasvattajaa (opettajaa, opettajaopiskelijaa ja nuorisotoimijaa) sai Taksvärkin koulutuksissa konkreettisia välineitä opetussuunnitelmien mukaisen globaalikasvatuksen toteuttamiseen.
- Challengers-ryhmän aktiiviset nuoret rohkaisivat muita nuoria puhumaan ja vaikuttamaan nuorten mielenterveyden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- yli 1300 kasvattajaa sai työkaluja opetukseen globaalikasvatuksen menetelmäoppaista ja oppituntiharjoituksista.

Taksvärkin kampanjat

Nuorten ymmärrystä globaaleista kehityskysymyksistä ja taitoja tarkastella globaaleja ilmiöitä kriittisesti vahvistettiin Taksvärkki-kampanjoiden monipuolisten materiaalien ja toiminnallisten työpajojen kautta. Globaaleja kehityskysymyksiä, nuorten toimijuutta ja esimerkkejä positiivisesta muutoksesta käsiteltiin Taksvärkin kehitysyhteistyöhankkeiden tarjoamien esimerkkien kautta.

Lukuvuoden 2023–2024 *Olet vaikuttava* -kampanjassa sierraleonelaiset nuoret kertovat vaikuttamistyöstään, siihen liittyvistä haasteista sekä tulevaisuuden visioistaan. Kampanja nosti esiin nuorten vaikuttamisteemaa ja toi esille tulevaisuusajattelua.

Lukuvuoden 2024–2025 *Kun ei tarvii pelätä* -kampanja käsittelee turvallisuuden tunnetta nuorten elämässä. Yhteensä 20 kenialaista ja suomalaista nuorta kertoo kampanjan materiaaleissa ajatuksiaan turvallisesta yhteiskunnasta, koulusta ja arjesta.

*”Turvallinen olo on, kun on osa yhteiskuntaa.
Tietää että ei jää yksin, mutta pärjää myös yksin.
Että ei tarvitse pelätä tulevaisuutta.”*

– Siiri, 13, Espoo

*”Haaveeni on, että oma yhteisöni muuttuu turvallisemmaksi paikaksi kaikille.
Ja että elän hyvää elämää perheeni kanssa ja olen terve.”*

– Tabitha, 21, Nairobi

Kampanjoiden teemoista kerrottiin muun muassa kampanjainfojen, osallistavien oppituntiharjoitusten ja nuorten videotervehdysten kautta. Kaikki materiaali tuotettiin suomen ja ruotsin kielellä ja huomattava osa kampanjamateriaalista, kuten videoiden tekstitykset, mukautettiin selkokielelle. Kampanjoiden sisällöt ja materiaalit vastasivat kansallisten opetussuunnitelmien tavoitteita.

Taksvärkki-keräykseen osallistui 37 koulua ja 9665 oppilasta (28 koulua vuonna 2023).

Vaikka alakoululaisille suunnattua *Lukurallia* ei enää markkinoitu vuoden 2023 jälkeen, Lukuralliin osallistui vielä yhden koulun 480 oppilasta keväällä 2024. Lukurallissa nostettiin esiin lapsen oikeuksia, lukutaidon merkitystä ja Taksvärkin työtä Nepalissa. Lukurallin materiaalit ovat edelleen saatavilla Taksvärkin verkkosivuilla.

Kouluvierailutoiminta

Taksvärkin kouluvierailuilla vahvistettiin toiminnallisin menetelmin nuorten yhteiskunnallisen toimijuuden ja kriittisen ajattelun taitoja sekä pohdittiin globaaleja kehityskysymyksiä tutustuen globaalin etelän nuorten elämään ja nuorten vaikuttamiskeinoihin.

Kouluyhteistyön aluekoordinaattorit pääkaupunkiseudulla, Turussa, Tampereella ja Oulussa sekä ruotsinkielisen kouluyhteistyön koordinaattori toimivat linkkeinä alueensa vapaaehtoisten ja oppilaitosten välillä, markkinoivat globaalikasvatuksen palveluita sekä tukivat globaalikasvatuksen kouluttajia työpajoihin valmistautumisessa ja toiminnan arvioinnissa.

Lukuvuodeksi 2024–2025 rekrytoitiin ja koulutettiin 20 globaalikasvatuksen kouluttajaa, jotka ohjasivat kouluvierailuja erityisesti pääkaupunkiseudun, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Globaalikasvatuksen kouluttajien rekrytoinnissa ja kouluttamisessa kehitettiin ja kokeiltiin myös uusia innovatiivisia keinoja, kuten erilliset pienperhehdytyskoulutukset kesken vuotta mukaan tuleville uusille kouluttajille. Kouluttajien määrä jäi hieman alle tavoitteen, mutta kasvoi selvästi edellisestä lukuvuodesta.

Syyskuussa 2024 järjestetyssä vapaaehtoisten koulutustapahtumassa tapahtui molemminpuolista oppimista vierailijan kenialaisen Undugun toiminnanjohtajan Eric Mukoyan kanssa. Keskustelut vapaaehtoisten kanssa käsittelivät stereotypioita rasismista ja syrjäytymisestä.

"Oli aivan mahtavaa, että meillä oli vieras Keniasta! Hän osasi kertoa ensikäden tietoa ja sai ymmärtämään, että kaikilla on samoja ongelmia."

– Kampanjaperehdytykseen osallistunut kasvattaja

Vuonna 2024 kouluvierailuja toteutettiin 137 ja niihin osallistui 2753 lasta ja nuorta. Työpajojen määrä kasvoi edellisvuodesta. Runsas työpajojen määrä onnistuttiin toteuttamaan aluekoordinaattorien sekä aktiivisten vapaaehtoisten kouluttajien ansiosta.

Oppilailta ja opiskelijoilta kerättiin palautetta työpajan yhteydessä. Palautelomakkeen avoimissa kohdissa oppilaat nostivat esiin mukavat, hyvät työpajaohjaajat, rennon ilmapiirin sekä monipuoliset työtavat. Lisäksi nuoret arvostavat sitä, että työpajoissa on mahdollisuus keskustella tärkeistä asioista muiden nuorten kanssa. Nuoret kokivat oppineensa uusia näkökulmia nuorten elämään ja ongelmiin liittyen esimerkiksi kampanjavideon ja pienryhmätehtävien kautta. Kirjalliseen palautteeseen vastanneista oppilaista enemmistö koki saaneensa työpajassa mahdollisuuden kertoa, mitä mieltä on, ja oppineensa uutta työpajan teemoista.

*"Työpaja oli tosi kiva ja opin paljon.
Tykkäsin keskustella pienissä ryhmissä ja kuulla muidenkin mielipiteitä asiaan."*

– Globaalikasvatuksen työpajaan osallistunut nuori

Ruotsinkielisen kouluyhteistyön kehittämistä jatkettiin ja luotiin uusia kontakteja ruotsinkielisten sidosryhmien kanssa. Ruotsinkielisestä kouluyhteistyöstä vastaava koordinaattori osallistui ruotsinkielistä vapaaehtoistoimintaa ja kouluyhteistyötä edistävien *Frivilligt på svenska* sekä *Skolsamarbetsnätverk* -verkostojen toimintaan. Lisäksi syvennettiin yhteistyötä ruotsinkielisten opettajaopiskelijoiden järjestön FSLF:n Vaasan ja Helsingin aluejärjestöjen kanssa.

Globaalikasvatuksen suunnittelija ja koordinaattori toteuttivat ensimmäisen ruotsinkielisen kasvattajien koulutuksen: luento Helsingin yliopistolla sai erinomaista palautetta, ja lehtori toivoi vastaavan luennon järjestämistä myös seuraavalle vuodelle.

Taksvärkin kouluvierailutoimintaan rekrytoitiin ja perehdytettiin kolme ruotsinkielistä kouluvierailijaa. Vuonna 2024 toteutettiin viisi ruotsinkielistä kouluvierailua Uudellamaalla sekä turvallisuusteemainen työpaja ruotsinkielisille nuorille suunnatussa *Kulturkarnevalen*-tapahtumassa Kauniaisissa.

Globaalikasvatuksen työpajoja ohjattiin myös englanniksi sekä selkokielistä.

Kasvattajien koulutukset, työryhmät ja opetusmateriaalit

Gloaalikasvatuksen kouluttajille ja aluekoordinaattoreille tarjottiin monipuolista koulutusta. Keväällä toteutettiin Maailman äänet -tematiikkaa ja vammaisinklusiota käsittelevä lähityöpaja. Syksyllä järjestettiin lähimuotoinen perehdytys Kun ei tarvii pelätä -kampanjatyöpajan teemoihin ja menetelmiin liittyen sekä etäkoulutus, jossa käsiteltiin työpajojen ohjaamista selkokielellä ja vammaisinklusiota. Osallistujat kiittivät erityisesti monipuolisia näkökulmia ja konkreettisia esimerkkejä, kriittistä keskustelua ja turvallista työskentelyilmapiiriä sekä kenialaisen kumppanijärjestön edustajan osallistumista perehdytyskoulutukseen.

Vuonna 2024 järjestettiin 11 koulutusta opettajille, opettajaopiskelijoille ja muille kasvattajille, ja niihin osallistui yhteensä 443 kasvattajaa. Koulutuksissa käsiteltiin globaalikasvatuksen perusteita, lapsen oikeuksia, nuorten osallisuutta ja vaikuttamista koulumaailmassa sekä kriittistä mediakasvatusta. Suurin osa koulutuksista ohjattiin globaalikasvatusjärjestöjen yhteisissä Maailma koulussa -seminaareissa. Koulutuksista saatu palaute oli erinomaista.

*“Herätti ajattelemaan uudelleen omia asenteita, ajatusmalleja ja ennakoluuloja,
ne helposti kangistuvat tiettyyn muotoon.*

Myös opettajan roolin merkitys tuli uudelleen esille, se on todella merkittävä!”

– Globaalikasvatuksen koulutukseen osallistunut kasvattaja

Opettajaopiskelijoiden vaikuttajaryhmässä jatkoi kuusi opettajaopiskelijaa vuoden 2024 alussa. Ryhmä tapasi etänä noin kerran kuussa. Edellisvuonna ryhmän teemaksi valikoitunut moninaisuus koulussa oli opiskelijoista ajankohtainen ja kiinnostava. Vaikuttamistyötä haluttiin tehdä erityisesti opettajaopiskelijoiden osaamisen ja opettajankoulutuksen kehittämisen saralla. Keväällä jatkettiin yhteistyötä Taksvärkin jäsenjärjestön SOOL ry:n kanssa. Vaikuttamisryhmä suunnitteli ja toteutti moninaisuusteemasta työpajan opettajaopiskelijoille. Syksyllä vaikuttamisryhmä toteutti yhteistyössä SOOL ry:n kanssa opettajaopiskelijoiden aamupalatapaamisen, jossa keskusteltiin moninaisuudesta koulujen toimintakulttuurissa.

Olet vaikuttava! -menetelmäopas julkaistiin alkuvuodesta 2024 sekä painettuna että digitaalisena versiona. Uuden oppaan pääteemoja ovat kriittinen ajattelu, globaalien haasteiden juurisyiden tunnistaminen sekä vaikuttamiskeinojen harjoittelu. Mukana on esimerkkejä Taksvärkin kehitysyhteistyöhankeissa toimivien nuorten vaikuttamisesta Nepalissa ja Sierra Leonessa. Oppaan harjoitukset vahvistavat nuorten vaikuttamistaitoja ja kannustavat yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Menetelmät soveltuvat erityisesti yläkouluun, toiselle asteelle ja vapaa-ajan nuortenryhmille. Opasta markkinoitiin ja jaettiin kasvattajien koulutuksissa ja tapahtumissa, kuten Educa 2024 ja Nuori2024, ja opas on saanut paljon kiitosta.

“Opas on jäätävän hyvä!”

– Olet vaikuttava! -opasta käyttänyt yläkoulun opettaja

Maailmankansalaisen koulu -toiminta

Maailmankansalaisen koulu -yhteistyössä mukana jatkoivat vuonna 2024 Espoon kansainvälinen koulu, Oulun Normaalikoulu, Oulun Steinerkoulu ja Espoon Saunalahden koulu, Hyvinkään Pohjoispuiston koulu ja Helsingin Pohjois-Haagan yhteiskoulu. Kaikkien koulujen vastuuoppilasryhmien oppilaat ovat yläkoululaisia.

Maailmankansalaisen koulujen vastuuopettajille järjestettiin yhteisiä etätapaamisia, joissa syvennyttiin globaalikasvatuksen teemoihin, jaettiin kokemuksia ja verkostoiduttiin. Vastuuopettajien kanssa työstettiin koulukohtaisia globaalikasvatuksen suunnitelmia. Kahdessa Maailmankansalaisen koulussa järjestettiin myös koulutus opettajille. Koulutuksissa keskityttiin globaalikasvatuksen tematiikkaan sekä nuorten vaikuttamiseen. Palautteen mukaan koulutukset koettiin tarpeellisiksi ja osallistujat saivat keinoja globaalikasvatuksen soveltamiseen työssään.

“Konkreettisia välineitä ja ideoita hyödynnettäväksi.”

– MKK-koulun opettaja koulutuksen jälkeen

Vuonna 2024 järjestettiin kaksi Maailmankansalaisen koulujen yhteistapaamista, joissa vastuuoppilaat ja -opettajat jakoivat kokemuksiaan ja pohtivat toiminnassa tapahtunutta muutosta. Kevään yhteistapaamisessa Helsingissä syvennyttiin kenialaisten nuorten kokemuksiin. Oppilaat pilotoivat uudistetun Maailman äänet -työpajan tehtäviä, joissa pohdittiin kriittisesti median antamaa kuvaa eri alueista ja nuorten elämään vaikuttavista haasteista. Helinä Rautavaaran museon Helka Saarinen kertoi From Zero to Hero -hankkeesta ja osallistujat pääsivät VR-lasien avulla kuulemaan ja näkemään otteita kenialaisten nuorten elämästä. Syksyn yhteistapaamisessa Helsingissä oppilaat pääsivät tutustumaan Taksvärkin Challengers -nuorten Mun valinta vaikuttaa -hankkeeseen ja taiteella vaikuttamiseen. Opettajat paneutuivat muun muassa koulujen kestävästä kehitystä tukevan toimintakulttuurin arviointiin.

Oppilaiden kanssa Maailmankansalaisen kouluilla pidettiin vuoden aikana työpajoja, joihin osallistui yhteensä 194 aktiivioppilasta (MKK-vastuuoppilaat) ja joissa tavoitettiin yhteensä 349 oppilasta eri Maailmankansalaisen kouluilta. Työpajoissa ja tapaamisissa käsiteltiin vaikuttamista, kestävästä kehitystä ja tulevaisuusajattelua. Maailmankansalaisen koulujen verkoston oppilailla oli myös etätapaaminen keväällä, jossa juhlistettiin kansallista tulevaisuuspäivää pohtimalla todennäköisiä ja epätodennäköisiä tulevaisuuksia. Nuoret kertoivat ajatuksiaan turvallisuudesta Taksvärkin seuraavan lukuvuoden kampanjaa varten. Ennätysmäärä Maailmankansalaisen

koulujen vastuuoppilaita oli mukana Taksvärkin lukuvuoden 2024–2025 Kun ei tarvii pelätä -kampanjan materiaaleissa.

Eri kouluilla oli omaa koulukohtaista toimintaa. Esimerkiksi Oulun steinerkoulussa jatkettiin syksyllä alkanutta globaalikasvatuksen ja erityisesti vaikuttamiseen keskittyvä valinnaisainetta, jossa hyödynnettiin Taksvärkin materiaaleja. Espoon kansainvälinen koulu jatkoi yhteistyötä Nepalín hankekumppanin ECCA:n kumppanikoulun Amity Public Schoolin kanssa. Yhteistyössä oppilaat jakoivat kokemuksiaan vaikuttamistyöstä ja ajatuksiaan globaaleista aiheista. Espoon kansainvälisessä koulussa jatkettiin myös työelämään tutustumisjakson kehittämistä integroimalla TET-harjoitteluun globaalikasvatuksen tematiikkaa ja nuorten toimijuutta.

Yksi Maailmankansalaisen koulujen verkoston tavoitteista on kannustaa kouluja tekemään yhteistyötä keskenään. Vuonna 2024 yhteistyötä tehtiin sekä Oulussa että Espoossa. Oulun Steinerkoulun ja Oulun Normaalikoulun oppilaille järjestettiin yhteinen työpaja, jossa käsiteltiin turvallisuuden tunnetta nuorten elämässä. Espoon kansainvälinen koulu ja Saunalahden koulu aloittivat yhteistyön, jossa koulujen vastuuoppilasryhmät matkustavat toiseen kouluun pitämään työpajoja koulun nuoremmille oppilaille. Vastuuoppilaat kouluttautuivat ensin Taksvärkin johdolla tulevaisuusajatteluun ja menetelmiin, minkä jälkeen he saivat pienryhmissä valita haluamansa tehtävän ja suunnitella työnjakoa. Työpajat pidettiin keväällä molemmilla kouluilla ja sekä koulujen oppilaat, opettajat että itse vastuuoppilaat pitivät tästä yhteistyömuodosta.

Challengers ja nuorten osallistumishanke

Nuorten Challengers-ryhmä jatkoi vuonna 2024 nuorten mielenterveyden ja yhdenvertaisuuden teemojen parissa. Valtakunnallisen 13–18-vuotiaille suunnatun matalan kynnyksen ryhmätoiminnan tavoitteena on nuorten roolin ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen Taksvärkin toiminnassa, nuorten kansalaisvaikuttamisen taitojen lisääminen sekä yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen rohkaiseminen. Ryhmään osallistui vuoden aikana 7 aktiivista nuorta 6 paikkakunnalta. 15 etätapaamisen lisäksi toteutettiin kaksi viikonloppuleiriä ja kaksi päivän mittaista työpajaa Helsingissä.

Vuoden 2023 syksyllä alkanut kaksivuotinen Mun valinta vaikuttaa – mielenterveys ja yhdenvertaisuus nuorten elämässä -hanke jatkui vuonna 2024. Hankkeessa rohkaistaan nuoria puhumaan ja vaikuttamaan nuorten mielenterveyden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Hankkeeseen on saatu Erasmus+ nuorten osallistumishanke -rahoitusta.

Keväällä nuortenryhmä suunnittelu ja toteutti paneelikeskustelun hankkeen teemoista. Keskusteluun Helsingin keskustakirjasto Oodissa osallistuivat kahden ryhmän nuoren lisäksi asiantuntijat psykologi ja aluevaltuutettu Julia Sangervo sekä Mixed Finns ry:n sosiaalipsykologi ja antirasismiasiantuntija Priska Kallio. Ryhmä kuvasi Sangervon ja Kallion kanssa myös videoita sosiaalisen median kanaviin. Kahdeksan videota tavoitti puolen vuoden aikana Instagramissa ja Tiktokissa yhteensä noin 15 000 käyttäjää.

Syyskuussa ryhmä toteutti kaikille avoimen Rohkeus vaikuttaa -työpajan Helsingin Allianssitalolla osana YK-nuorten koordinoimaa nuorten rauhanviikkoa. Työpajassa vieraat saivat tutustua nuorten tarinoihin ja kirjoittaa itse oman tarinansa rohkeudesta vaikuttaa.

Syksyllä ryhmä tutustui taiteella vaikuttamiseen Espoon kuvataidekoulun ohjaamassa taidevaikuttamisen työpajassa. Työpajassa toteutettiin kantaa ottavia julisteita hankkeen teemoihin liittyen. Työpajassa opittuja asioita hyödynnettiin joulukuussa ryhmän itse ohjaamassa työpajassa Taksvärkin Maailmankansalaisen koulujen oppilaille.

Syksyn aikana ryhmä tutustui siihen, miten mielenterveyden haasteet näkyvät Malawin nuorten elämässä. Nuoret suunnittelivat tehtäviä työpajaan, joka ohjattiin marraskuussa Malawissa Saliman alueen aktiivisille nuorille osana vuoden 2025–2026 Taksvärkki-kampanjan suunnittelua.

*”Olen oppinut ajattelemaan asioita paremmin globaalisti.
Olen tietoisempi eri keinoista vaikuttaa.”*

*”Olen huomannut, että uskallan jutella ihmisten kanssa, kertoa omia mielipiteitäni,
toimia ryhmässä paremmin ja olla enemmän oma itseni muiden ihmisten seurassa.”*

Ryhmä on ollut nuorille turvallinen tila ja paikka oppia ja vaikuttaa. Palautteessaan nuoret toivat ilmi rohkaistuneensa vaikuttamisessa ja mielipiteidensä ilmaisussa ryhmän ansiosta

Viestintä

Yhteistyössä Helinä Rautavaaran museon, Kenian kehitysyhteistyön kumppanin Undugu Societyn ja hankkeen nuorten kanssa tuotettu From Zero to Hero -näyttely avattiin maaliskuussa 2024. Valokuvista, videoista ja VR-kokemuksesta koostuvan näyttelyn pääosassa ovat kenialaiset nuoret. From Zero to Hero esittelee nairobilaisia nuoria roolimalleja ja heidän tarinoitaan inspiraatioksi suomalaisille nuorille. Näyttelyssä oli yli 25 000 kävijää vuonna 2024. Näyttely ja Undugun nuoret saivat näkyvyyttä aikakauslehdissä sekä yli sadassa Helinä Rautavaaran museon yhteisökoordinaattorin ympäri Suomea ohjaamassa työpajassa, joihin osallistui yli 1500 nuorta ja opiskelijaa. Taksvärkki järjesti näyttelyn yhteydessä yleisölle avoimen Kenia-illan Ungugun toiminnanjohtajan Suomen vierailun yhteydessä.

Taksvärkin verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavilla ja uutiskirjeissä kerrottiin kampanjoista, globaalikasvatuksen palveluista ja kuulumisista, vaikuttamismahdollisuuksista, globaaleista kehitysteemoista sekä Taksvärkin kehitysyhteistyön tuloksista. Kehitysyhteistyöhankkeista ja paikallisten kumppanijärjestöjen työn toteuttajista viestittiin erityisesti hankeseurantamatkojen yhteydessä. Taksvärkki on sitoutunut noudattamaan Fingon maaliskuussa 2024 julkaisemiin Eettisen kehitysviestinnän ohjeisiin.

Sosiaalisen median julkaisut, painetut esitteet ja muut materiaalit toteutettiin saavutettavasti aina kun mahdollista. Kampanjavideoiden tekstityksissä ja Taksvärkki-kampanjan oppilaan esitteessä käytettiin selkokieltä. Kun ei tarvii pelätä -kampanjaan tuotettiin yhteensä 3 videota kenialaisista nuorista. Lisäksi somekäyttöön 3 lyhyttä videoklippiä.

Viestintää lukuina

- Taksvärkin käytössä olevat sosiaalisen median kanavat olivat kaksi Instagram tiliä, Facebook, Tiktok, LinkedIn ja X, joista aktiivisimmassa käytössä olivat Instagramin päätili @taksvarkki_ry (74 julkaisua, 11 klippiä, 324 tarinaa) ja Facebook (180 julkaisua ja 320 tarinaa). Yleisöä Taksvärkillä on eniten Instagramin tileillä (seuraajat 1329 +118, reels-videoiden katselut 14 891 + 16 631), Facebookissa (seuraajat 1684) ja Tiktokissa (14 videon katselukerrat 8 334). Meta rajoittaa Taksvärkin tilien sisältöjen näkymistä, sillä julkaisut sisältävät 'sosiaalisia aiheita'. X:n käyttöä vähennettiin tarkoituksella.
- Taksvärkin verkkosivuilla julkaistiin yhteensä 39 suomenkielistä uutista, 12 ruotsinkielistä uutista ja 4 englanninkielistä uutista.
- Uutiskirjeitä lähetettiin 10 kpl. Uutiskirjeellä saajia oli 814 vuoden lopussa (791 vuonna 2023). Viestien avaussuhteen keskiarvo oli 34 %.
- Pääverkkosivuilla (58 % kävijöistä) ja kampanjasivuilla (42 %) oli vuoden aikana yhteensä 10 511 kävijää ja 14 836 vierailukertaa. GDPR-asetusten ja evästeiden käytön myötä luvut verkkosivuilla vierailijoista eivät kerro todellista määrää.

Kapua-yhteistyössä Kapua Nepal 2024 sekä Oma Kapua Guatemala -ryhmien vapaaehtoiset toivat näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa sekä paikallisissa medioissa ja tilaisuuksissa ympäri Suomea.

Taksvärkki nosti viestinnässään kansalaisvaikuttamisen merkitystä kansalaisjärjestöjen yhteisessä Toimi, koska voit -kampanjassa. Fingo tuotti kampanjaan videoklipin sambialaisen Barefeetin nuorisoneuvoston jäsenen Terin vaikuttamisesta katuteatterin avulla. Vaikuttamisviestintää tehtiin kehysriihen alla Fingon kanssa Emme käännä selkää -kampanjassa sekä Allianssin kanssa Nuorilta ei saa leikata -kampanjassa.

Vuonna 2024 Taksvärkki osallistui 11 yleisötapahintaan ja tavoitti niissä yli 1000 ihmistä. Tapahtumissa kerrottiin Taksvärkin toiminnasta, vapaaehtoisuushetkistä ja globaalikasvatuspalveluista sekä jaettiin menetelmäoppaita. Educa-messujen, Nuori2024-tapahtuman ja Maailma kylässä -festivaalin lisäksi osallistuttiin pienempiin paikallisiin tapahtumiin, kuten Helsingin yliopiston OKL-seminaariin, BMOL-syyspäiville, Tampereen ja Turun Mahdollisuuksien toreille, Vammaisten Prideen Tampereella ja Kulturkarnevalen-tapahtumaan Kauniaisissa.

4. TAKSVÄRKKI RY:N ASiantuntijuus JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vuonna 2024 Taksvärkin henkilökunnan asiantuntijuutta ja organisaatiota kehitettiin jatkuvan oppimisen periaatteella osallistumalla aktiivisesti ulkopuolisiin koulutuksiin ja järjestöverkostoihin, itseopiskelulla ja itsearvioinnilla sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden tuella. Taksvärkin asiantuntijuutta hyödynnettiin ja kokemuksia jaettiin aktiivisesti kehitysyhteistyön ja globaalikasvatuksen verkostoissa. Kehitysyhteistyön kumppaneiden kanssa yhteistä oppimista tuettiin kumppaniwebinaareissa.

Vuonna 2024 teetettiin useita ulkopuolisia arviointeja Taksvärkin ja sen kumppanijärjestöjen työstä. Kehitysyhteisohjelman ulkopuoliseen arviointiin sisältyi Nepalín hankkeen arviointi sekä erillinen toimeksianto Guatemalan hankkeen arvioimiseksi. Arvioinnin perusteella Taksvärkki ry:n ja sen kumppanijärjestöjen työ on ollut tuloksellista. Arviointi totesi ohjelmakumppaneiden onnistuneen vahvistamaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien nuorten valmiuksia järjestäytyä ja vaatia oikeuksiaan paikallistasolla ja paikoittain kansallisellakin tasolla. Arviointi suositteli Taksvärkkiä jatkamaan pitkäjänteisiä kumppanuuksia toimijoihin keskittyvää ja systeemistä muutostyön lähestymistapaa hyödyntäen sekä vahvistamaan paikallisia verkostoja ja eri toimijoiden välistä vuoropuhelua kestävien muutosten aikaansaamiseksi. Arviointitiimiin kuului myös Taksvärkin ja ECCAn hanketyöntekijät sekä paikallisia vapaaehtoisia, jotka prosessin myötä saivat koulutusta ja käytännön kokemusta Outcome Harvesting -menetelmästä. Prosessilla vahvistettiin ECCAn seurantakäytäntöjä ja -osaamista.

Vuonna 2024 jatkettiin Taksvärkin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toimeenpanoa ja seuranta. Ulkopuolinen arviointi Taksvärkin vammaisinkluusion kehittämistyön onnistumisesta valmistui keuhällä 2024. Arvioinnin fokus oli kotimaan globaalikasvatuksessa ja viestinnässä sekä Malawin ja Nepalín hankkeissa. Arvioinnin perusteella vammaisinkluusion valtavirtaistamisessa, viestinnän saavutettavuudessa ja toimistotilojen esteettömyydessä on saavutettu hyvä taso. Arvioinnin oppeja ja suosituksia hyödynnetään ohjelmakauden loppupuolella.

Syyskuu 2024 Taksvärkki päivitti omat turvallisemman tilan periaatteensa, joilla pyritään rohkaisemaan kollektiiviseen turvallisuuden tunteen luomiseen kaikissa Taksvärkin järjestämissä työpajoissa ja muissa tilaisuuksissa.

Uutena kehittämisaalueena aloitettiin ilmasto-osaamisen vahvistaminen Taksvärkin työssä. Henkilökunnan työpajan pohjalta painopisteeksi valikoitui ilmasto-oikeudenmukaisuus, jonka edistämiseksi käynnistettiin yhteistyö Siemenpuu-säätiön kanssa.

Taksvärkki on arvostettu ja aktiivinen toimija suomalaisten järjestöjen keskuudessa. Keskeisiä sidosryhmiä ovat Fingo, Allianssi, Kansalaisareena, Maailma.net ja Vastuullinen Lahjoittaminen, joiden jäsen Taksvärkki on. Fingon globaalikasvatusverkosto sekä ohjelmatukijärjestöjen työryhmät olivat keskeisiä vertaisryhmiä toiminnan kehittämisessä. Vaikuttamistyötä tehtiin yhteistyössä Fingon ja Allianssin kanssa erityisesti kehitysyhteistyön ja nuorisoalan järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten puolustamiseksi. Taksvärkin yhteistyö

jäsenjärjestöjensä kanssa keskittyi viestintään ja tapahtumiin kuten Kulturkarnevalen (FSS) ja opettajaopiskelijoiden tapaamiset (SOOL).

Erasmus+ -yhteistyön kautta yhteistyö eurooppalaisten toimijoiden kanssa lisääntyi. Taksvärkin järjestökoordinaattori osallistui kansainvälisiin koulutuksiin Ruotsissa ja Alankomaissa, ja lisäksi Taksvärkki sai vieraakseen ryhmän ukrainalaisia nuorisotyöntekijöitä.

5. HALLINTO JA TALOUS

Hallinto ja henkilöstö

Taksvärkki ry:n toiminnan perusta on aktiivinen hallitus ja jäsenistö sekä asiantunteva ja motivoitunut henkilöstö. Vuonna 2024 Taksvärkillä oli 10 jäsenjärjestöä ja yhdeksän henkilöjäsentä. Sadankomitea erosi vuoden 2024 lopussa rauhanjärjestöjen rahoitusleikkausten takia.

Taksvärkki ry päivitti strategiansa vuoden 2024 aikana vastamaan toimintaympäristössä viime vuosina tapahtuneita merkittäviä muutoksia. Syksyllä tehdyn jäsenkyselyn perusteella suuria muutoksia ei strategiaan tarvittu, vaan jäsenet arvostavat Taksvärkin työtä globaalin etelän nuorten ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tukemiseksi sekä globaalikasvatusta suomalaisille nuorille ja kasvattajille. Kyselyyn vastanneiden mielestä tärkeimpiä syitä Taksvärkki ry:n jäsenyyteen ovat halu olla mukana nuorten perustamassa kehitysyhteistyöliikkeessä, yhteistyö Taksvärkki ry:n kanssa sekä suomalaisten nuorten mahdollisuudet toimia oikeudenmukaisuuden puolesta.

Vuonna 2024 Taksvärkin hallituksen puheenjohtajana toimi Lotta Kivinen ja varapuheenjohtajina Riikka Hillebrand (Lasten ja nuorten keskus) ja alkuvuodesta Sami Kaita (SAK). Hallituksen muita jäseniä olivat koko vuoden ajan Mikko Mäkelä (Lasten ja nuorten keskus), Totti Snellman (OSKU), Theo Tyrväinen (henkilöjäsen) ja toukokuun kevätkokouksesta lähtien lisäksi August

Kiattrakoolchai (Suomen Lukiolaisten Liitto), Janina Rautio-Visuri (SAK) ja Jarno Silvonen (SAK). Toimintavuonna hallitus kokoontui seitsemän kertaa.

Taksvärkin toiminnanjohtajana jatkoi Auli Starck. Kehitysyhteistyön ohjelmasuunnittelijoina jatkoivat Veera Blomster ja Jaakko Lavonius. Globaalikasvatuksen suunnittelijoina toimivat Aura Alarto, Sanni Palomäki elokuuhun asti ja Hanna Hjerppe heinäkuusta lähtien. Milka Autio toimi järjestökoordinaattorina. Viestintäsuunnittelijana toimi Pamela Aranen. Tanja Seppänen toimi viestintäsuunnittelijan sijaisena helmikuun loppuun asti.

Kouluyhteistyön aluekoordinaattorit työskentelivät tuntityöntekijöinä oman alueensa vapaaehtoisten ja oppilaitosten välisinä yhteyshenkilöinä ja markkinoiden globaalikasvatuksen palveluita. Aluekoordinaattoreina toimivat keväällä Jiko Kylén (Oulu), Minna Laukkanen (Turku), Elina Lindman (pääkaupunkiseutu) ja Laura Tikkanen (Tampere). Ruotsinkielisen kouluyhteistyön koordinaattorina toimi keväällä Jasmine Hyttinen ja syksyllä Christina Holmberg.

Liisa Kerola (Helsingin yliopisto) toimi viestinnän ja globaalikasvatuksen korkeakouluharjoittelijana viiden kuukauden ajan. Opintoihin liittyviä harjoitteluja tekivät vuoden aikana myös Sandra Moisanen (Laurea AMK), Niko Ekman (Jyväskylän yliopisto) ja José Valdivia (kieliharjoittelu). Lisäksi Taksvärkki tarjosi viikon pituisen TET-harjoittelujakson kahdelle Espoon kansainvälisen koulun oppilaalle.

Taksvärkin kirjanpidosta vastasi Tilibic Oy ja tilitoimistoliiketoimintojen yhdistymisen jälkeen maaliskuusta 2025 lähtien tilitoimistokonserni Rantalainen. Tilintarkastukset teki Tilintarkastusrengas Oy.

Ulkoministeriön teettämän ja KPMG:n toteuttaman ohjelmatukitarkastus valmistui Taksvärkin osalta alkuvuodesta 2024 ja Taksvärkin kenialaisen kumppanin Undugu Society of Kenyan osalta syksyllä 2024. Taksvärkin hallitus hyväksyi syksyllä suunnitelman tarkastuksen suositusten toimeenpanemiseksi. Toimenpiteisiin kuuluu hallinto- ja taloussäännön päivitys, joka aloitettiin vuoden 2024 loppupuolella.

Talous

Vuonna 2024 Taksvärkin varsinaisen toiminnan kokonaiskulut olivat 1 020 231 euroa (920 860 euroa vuonna 2023). Kehitysyhteistyöohjelman osuus toiminnasta oli 94 %, ja ulkoministeriö suurin rahoittaja (ohjelmatuki 811 601 euroa).

Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustus oli 25 100 euroa. EU:n Erasmus+ -ohjelman rahoitus nuorten osallistumishankkeelle oli noin 31 000 euroa vuonna 2024. Taksvärkki toimi myös yhteistyökumppanina Helinä Rautavaaran museon viestintä- ja globaalikasvatushankkeessa.

Rahoituspohjan laajentamiseksi Taksvärkki kartoitti uusia rahoitusmahdollisuuksia. Rahoitusta haettiin onnistuneesti yhdessä Rauhanliiton kanssa Fingon EU-hankkeen projektirahoitusta vuonna 2025 alkavalle Tietoa ja toimintaa kaikille -globaalikasvatushankkeelle.

Taksvärkki-keräyksen ja muun varainhankinnan tuotto, yhteensä 93 228 euroa, kasvoi huomattavasti edellisvuodesta. Rahallisen omarahoituksen lisäksi ulkoministeriön ohjelmatusen omarahoitukseen voitiin laskea vapaaehtoistyötä ja tavaralahjoituksia yli 18 000 euron arvosta.

Kapua-varainhankinta yhdessä Aidventures Oy:n sekä Kynnys ry:n ja Väestöliiton kanssa jatkui. Kapua Nepal 2024 -ryhmän jäsenet keräsivät kolmen järjestön kehitysyhteistyöhön yhteensä lähes 70 000 euroa. Ryhmä tutustui marraskuussa Taksvärkin kumppanin ECCA:n työhön ja tiedotti hankkeen aikana järjestöjen työstä. Vuonna 2024 aloitti myös pienempi OmaKapua Guatemala-ryhmä, joka kerää varoja yksinomaan Taksvärkin kehitysyhteistyöhön.

Toimintavuoden tulos oli 13 248 euroa alijäämäinen. Alijäämä katetaan Taksvärkki ry:n omasta pääomasta, joka koostuu pääosin Mandatumin hallinnoimista vastuullisista sijoituksista ja joka on tarkoitettu käytettäväksi yhdistyksen kehitysyhteistyöhön.